

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. C.17.0120.N

M.EX.T BELGIUM nv, met zetel te 8800 Roeselaere, Industrieweg 1,
eiseres,

vertegenwoordigd door mr. Huguette Geinger, advocaat bij het Hof van Cassatie,
met kantoor te 1000 Brussel, Quatre Brasstraat 6, waar de eiseres woonplaats
kiest,

tegen

A.V.B. ELECTRONICS bvba, met zetel te 9140 Temse, Hoogkamerstraat
108 R,

verweerster.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het vonnis van de rechtbank van koophandel
Gent, afdeling Kortrijk van 27 oktober 2016.

Raadsheer Bart Wylleman heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Christian Vandewal heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiseres voert in haar verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Tweede onderdeel

1. Het onderdeel bekritiseert de veroordeling van de eiseres tot de proceskosten om reden dat zij haar niet-betwiste vordering tot betaling van een geldschuld via een gewone gerechtelijke procedure heeft ingevorderd en geen gebruik heeft gemaakt van de procedure voor de invordering van onbetwiste geldschulden zoals geregeld door de artikelen 1394/20 e.v. Gerechtelijke Wetboek, aangezien de rechters hiertoe niet kunnen steunen op artikel 866 Gerechtelijk Wetboek, noch op artikel 1017 Gerechtelijk Wetboek en er evenmin sprake kan zijn een fout of nalatigheid in de zin van artikel 1382 Burgerlijk Wetboek of van een procesmisbruik.

2. Krachtens artikel 866 Gerechtelijk Wetboek komen de proceshandelingen en akten die nietig zijn of nodeloze kosten veroorzaken door toedoen van een ministerieel ambtenaar, te zijnen laste.

Deze bepaling laat slechts toe om kosten ten laste te leggen van de ministerieel ambtenaar die ze heeft veroorzaakt. Zij laat niet toe om de nodeloos geachte kosten ten laste te leggen van een partij.

3. Artikel 1017, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, in zijn versie voor de wijziging door de wet van 25 december 2016, bepaalt dat, tenzij bijzondere wetten anders bepalen, ieder eindvonnis, zelfs ambtshalve, de in het ongelijk gestelde partij verwijst in de kosten, onverminderd de overeenkomst tussen partijen die het eventueel bekrachtigt.

De artikelen 1382 en 1383 Burgerlijk Wetboek zijn bijzondere wettelijke bepalingen in de zin van artikel 1017, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek. Krachtens deze bepalingen kunnen de kosten ten laste van de niet in het ongelijk gestelde partij worden gelegd indien deze door haar fout zijn veroorzaakt.

Krachtens artikel 1394/20 Gerechtelijk Wetboek kan elke onbetwiste schuld tussen ondernemingen die een geldsom tot voorwerp heeft en die vaststaat en opeisbaar is op de dag van de aanmaning bedoeld bij artikel 1394/21, ongeacht het bedrag ervan, vermeerderd met de verhogingen waarin de wet voorziet en de invorderingskosten alsmede, in voorkomend geval en ten belope van ten hoogste 10 pct. van de hoofdsom van de schuld, alle interesten en strafbedingen, in naam en voor rekening van de schuldeiser op verzoek van de advocaat van de schuldeiser door een gerechtsdeurwaarder worden ingevorderd.

Krachtens de artikelen 1394/21 en 1394/22 Gerechtelijk Wetboek betekent de gerechtsdeurwaarder, vooraleer tot invordering over te gaan aan de schuldenaar een aanmaning tot betalen en beschikt de schuldenaar over een maand vanaf deze aanmaning om hetzij de schuld te betalen, hetzij betalingsfaciliteiten te vragen, hetzij de redenen te kennen te geven waarom hij de schuldvordering betwist.

Krachtens artikel 1394/24, § 1, Gerechtelijk Wetboek stelt de instrumenterende gerechtsdeurwaarder ten vroegste acht dagen na het verstrijken van de termijn van een maand, op verzoek van de schuldeiser, proces-verbaal van niet-betwisting op. Krachtens artikel 1394/24, § 2, wordt het proces-verbaal op verzoek van de gerechtsdeurwaarder uitvoerbaar verklaard door een magistraat van het Beheers- en toezichtscomité bij het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest bedoeld in artikel 1389*bis*/8.

4. Uit de parlementaire voorbereiding en uit de tekst van artikel 1394/20 Gerechtelijk Wetboek blijkt dat de procedure van invordering van onbetwiste geldschulden facultatief is en dat een schuldeiser de mogelijkheid behoudt om de geldschulden in te vorderen via een gewone een gerechtelijke procedure.

Bovendien kunnen interesten en schadebedingen via deze procedure maximaal ten belope van 10 pct. van de hoofdsom worden ingevorderd en verloopt minstens een maand en acht dagen vooraleer een uitvoerbaar verklaard proces-verbaal van niet-betwisting kan worden afgeleverd.

Uit het vorenstaande volgt dat de keuze voor een gewone gerechtelijke procedure in plaats van voor de procedure van invordering van onbetwiste geldschulden, op zich geen fout uitmaakt, noch blijk geeft van procesmisbruik.

5. De rechters die anders oordelen en op deze gronden de proceskosten ten laste leggen van de eiseres, verantwoorden hun beslissing niet naar recht.

Het onderdeel is gegrond.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden vonnis in zoverre het de gedingkosten ten laste van de eiseres heeft gelegd, onverminderd artikel 1024 Gerechtelijk Wetboek.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde vonnis.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de rechtbank van kophandel te...

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Eric Dirix, als voorzitter, sectievoorzitter Beatrijs Deconinck, en de raadsheren Geert Jocqué, Bart Wylleman en Koenraad Moens, en in openbare rechtszitting van 12 oktober 2017 uitgesproken door sectievoorzitter Eric Dirix, in aanwezigheid van advocaat-generaal Christian Vandewal, met bijstand van griffier Kristel Vanden Bossche.

K. Vanden Bossche

K. Moens

B. Wylleman

G. Jocqué

B. Deconinck

E. Dirix

VOORZIENING IN CASSATIE

5 **VOOR:** de naamloze vennootschap **M.EX.T. BELGIUM**, met zetel te 8800 Roeselare, Industrieweg 1, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0449.035.071,

10 **Eiseres tot cassatie**, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Huguette Geinger, ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te 1000 Brussel, Quatre Brasstraat 6, bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan.

15

TEGEN: de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **A.V.R. ELECTRONICS**, met zetel te 9140 Temse, Hoogkamerstraat 108 R, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0449.395.159,

20

Verweerster in cassatie

25

* * *

30 Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter, de Dames en Heren Raadsheren, leden van het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Dames en Heren,

35 Eiseres heeft de eer het vonnis, dat op 27 oktober 2016 bij ver-
stek werd gewezen door de eerste kamer van de Rechtbank van
Koophandel te Gent, afdeling Kortrijk (A/16/03708), aan het toezicht
van Uw Hof te onderwerpen.

40

* * *

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

45 Bij exploit van 20 juli 2016 werd verweerster op verzoek van
eiseres gedagvaard in betaling van een niet geprotesteerde factuur
van 12 februari 2016. Eiseres vorderde betaling van de hoofdsom
van € 587,86 en van het schadebeding van € 58,79, te vermeerde-
ren met:

50

- de conventioneel overeengekomen rentevoet van 12 % op €
587,86 vanaf de vervaldag van de factuur;
- de gerechtelijke rente tegen de wettelijke rentevoet op € 58,79
55 vanaf de datum van de dagvaarding;
- de kosten van het geding met inbegrip van de rechtsplegingsver-
goeding begroot op € 240,00.

60

Op de inleidende zitting van 29 september 2016 is verweerster
niet verschenen.

65 Bij vonnis van 27 oktober 2016 verleende de Rechtbank van
Koophandel te Gent, afdeling Kortrijk, verstek en veroordeelde ver-
weerster om aan eiseres te betalen de som van € 673,65 te ver-
meerderen met:

- 70 - de conventionele rente tegen de rentevoet zoals bepaald in toe-
passing van artikel 5 van de Wet van 2 augustus 2002 betreffen-
de de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransac-
ties op € 587,86 vanaf de dag na de vervaldatum van de factuur
tot de dag van de betaling;
- 75 - de gerechtelijke rente tegen de wettelijke rentevoet op € 58,79
sedert de dagvaarding.

80 De rechtbank besliste evenwel de kosten van de procedure ten
laste te leggen van eiseres omdat eiseres in de dagvaarding had
aangegeven dat haar eis een onbetwiste geldsom tot voorwerp heeft
en zij niettemin heeft gedagvaard in plaats van over te gaan tot in-
vordering van deze schuld overeenkomstig art. 1394/20 t.e.m.
1394/27 Ger. W.

85 Tegen voornoemd verstekvonnis van de Rechtbank van Koop-
handel te Gent, Afdeling Kortrijk, van 27 oktober 2016 meent eiseres
een enig middel tot cassatie te kunnen aanvoeren. Het middel betreft
meer bepaald de beslissing over de gerechtskosten.

90 **ENIG MIDDEL TOT CASSATIE**

Geschonden bepalingen en algemeen rechtsbeginsel

- 95 - artikel 6.1 van het Europees verdrag tot bescherming van de
rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gesloten te
Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij wet van 13 mei
1955
- artikelen 735§§1 en 2, 774, 866, 1017, 1018, 1022, 1394/20
t.e.m. 1394/24, van het Gerechtelijk Wetboek, voornoemd artikel

- 100 1017 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals dit bestond vóór de wijziging bij de wet van 25 december 2016
- artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek
 - het algemeen rechtsbeginsel dat de eerbiediging van het recht van verdediging voorschrijft
- 105 - het algemeen rechtsbeginsel inzake het verbod van rechtsmisbruik

Aangevochten beslissing

110

Bij het bestreden vonnis van 27 oktober 2016 verleent de Rechtbank van Koophandel te Gent, afdeling Kortrijk, verstek tegen verweerster, veroordeelt haar om aan eiseres te betalen de som van € 673,65, te vermeerderen met:

115

- de conventionele rente tegen de rentevoet zoals bepaald in toepassing van artikel 5 van de Wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties op € 587,86 vanaf de dag na de vervaldatum van de factuur tot de dag van de betaling;
- de gerechtelijke rente tegen de wettelijke rentevoet (wet 5 mei 1865) op € 58,79 sedert de dagvaarding tot de dag van betaling,

120

en legt de kosten van de onderhavige procedure ten laste van eiseres, onverminderd de toepassing van artikel 1024 Ger. W., wijst het meer of anders gevorderde af als ongegrond, en dit op de volgende gronden:

125

130

“De rechtbank heeft (eiseres) gehoord in openbare zitting en heeft kennis genomen van de neergelegde stukken en van de stukken in het dossier van de rechtspleging. De artikelen 2, 37 eh 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken worden toegepast.

135 *Met dagvaarding van 20/07/2016 vordert (eiseres) partij jegens
(verweerster) de betaling van 677,10 EUR + de rente en de kosten
van het geding.*

140 *Op de inleidende zitting van 29 september 2016 is (verweerster) niet
verschenen en (eiseres) vroeg jegens haar verstek en vonnis.*

*De vordering komt toelaatbaar en gegrond voor aan de hand van de
door (eiseres) gegeven uitleg en de overgelegde stukken, behou-
dens wat volgt.*

145

*Met toepassing van het ambtshalve matigingsrecht (Wet 23 novem-
ber 1998) wordt de conventionele rente verminderd tot de rentevoet
zoals die bepaald wordt in toepassing van art. 5 van de Wet van 2
augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachter-
stand bij handelstransacties en toegekend vanaf de dag na de ver-
valdag van de factuur zoals hierna bepaald.*

155 *Wat de gerechtskosten betreft, stelt de rechtbank vast dat (eiseres)
in de dagvaarding zelf aangeeft dat haar eis een invordering van een
niet-betwiste, vaststaande en opeisbare geldschuld tot voorwerp
heeft, waarvoor zij trouwens de behandeling in korte debatten vraagt
in toepassing van art. 735, § 2 Ger.W. Voor dergelijke invorderingen
heeft de wetgever een nieuwe, eenvoudige en goedkope procedure
ingevoerd (art. 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger.W.), die op 2 juli 2016 in
werking is getreden (KB 16 juni 2016, B.S. 22 juni 2016). (Eiseres)
160 geeft niet aan waarom zij in casu geen gebruik maakt van die speci-
fieke procedure. Nochtans is het de uitdrukkelijke bedoeling van de
wetgever om de rechtbank van koophandel te ontlasten door haar
meer bepaald te ontheffen van taken die niets te maken hebben met
165 haar kerntaak, zijnde het beslechten van rechtsgeschillen, eenvou-
dig omdat het gaat om de invordering van onbetwiste schulden,
waaromtrent in de Memorie van toelichting bij het Wetsontwerp hou-
dende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse*

170 bepalingen inzake justitie (zg. Potpourriwet 1) eveneens wordt ge-
steld dat het niet langer aangewezen is om onbetwiste schulden van
meet af aan in te vorderen met toepassing van een jurisdictionele
procedure, maar dat een administratieve procedure die uitmondt in
175 een administratieve rechtshandeling daartoe volstaat (Parl.St. Ka-
mer 2014-15, nr. 54-1219/1, 26-27). Naar het oordeel van de recht-
bank zijn er in casu nodeloze kosten gemaakt, zoals de kosten van
dagvaarding. Art. 866 Ger.W. bepaalt dat nodeloze kosten die ver-
oorzaakt worden door toedoen van een ministerieel ambtenaar, te
zijn ten laste komen. In de rechtsleer wordt op goede gronden verde-
180 digd dat het in art. 866 Ger.W. opgenomen principe - in een proces-
economische en kostenbeheersingsoptiek - een ruime toepassing
verdient, temeer het gezien wordt als een uiting van het algemeen
beginsel inzake loyaliteit of goede trouw in het proces. Bepaalde
rechtsleer acht het in artikel 866 Ger.W. opgenomen principe naar
185 analogie zelfs van toepassing op de advocaat die optreedt als man-
dataris ad litem (zie B. Deconinck, "Art. 866 Gerechtelijk Wetboek" in
Comm.Ger., 2009, nrs. 4-7). In die omstandigheden worden de ge-
rechtskosten van onderhavige procedure ten laste van (eiseres) ge-
legd, evenwel zonder dat dit afbreuk doet aan hetgeen is bepaald in
art. 1024 Ger.W. wat de kosten van tenuitvoerlegging betreft.

190

Op de vraag van (eiseres) om dit verstekvonniss, dat een veroorde-
195 ling tot betaling van een som geld bevat en waartegen nog verzet
openstaat, uitvoerbaar bij voorraad te verklaren, kan worden inge-
gaan zodat het vonnis ten uitvoer kan worden gelegd vóór het ver-
strijken van de termijn van 1 maand na de betekening van dit vonnis,
in de zin van art. 1495, tweede lid Ger.W.

200 De schorsende werking van het eventueel aantekenen van verzet,
ten aanzien van de uitvoerbaarheid bij voorraad van onderhavig ver-
stekvonniss, kan evenwel slechts mits een bijzondere motivering wor-
den uitgesloten (art. 1397, eerste lid Ger.W.). (Eiseres) toont niet
aan welke specifieke redenen er voorhanden zijn om in onderhavig
geval van dat principe af te wijken.

205 *Het kantonement is een recht van de veroordeelde partij. (Eiseres)
toont niet aan waarom dit aan (verweerster) moet worden ontzegd.”*

210

Grievan

1.1. Artikel 1394/20 Ger. W. bepaalt dat elke onbetwiste schuld die een geldsom tot voorwerp heeft en die vaststaat en opeisbaar is op de dag van de aanmaning, bedoeld bij artikel 1394/21, ongeacht het bedrag ervan, vermeerderd met de verhogingen waarin de wet voorziet en de invorderingskosten alsmede, in voorkomend geval en ten belope van ten hoogste 10 % van de hoofdsom van de schuld, alle intresten en strafbedingen, in naam en voor rekening van de schuldeiser op verzoek van de advocaat van de schuldeiser door een gerechtsdeurwaarder “**kan**” worden ingevorderd, met uitzondering van schulden van of ten aanzien van:

- 1° publieke overheden bedoeld in artikel 1412bis, §1;
 - 225 2° schuldeisers of schuldenaren die niet zijn ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
 - 3° handelingen die niet zijn verricht in het kader van de activiteiten van de onderneming;
 - 4° een faillissement, een gerechtelijke reorganisatie, een collectieve schuldenregeling en andere vormen van wettelijke samenloop;
 - 230 5° niet contractuele verbintenissen, tenzij zij
 - a) het voorwerp uitmaken van een overeenkomst tussen de partijen of er een schuldbekentenis is; of
 - b) betrekking hebben op schulden uit hoofde van gemeenschappelijke eigendom van goederen.
- 235

Vooraleer tot invordering over te gaan, betekent de gerechtsdeurwaarder aan de schuldenaar een aanmaning tot betalen overeenkomstig artikel 1394/21 Ger. W. Na deze aanmaning kan de
240 schuldenaar ofwel betalen, ofwel overeenkomstig artikel 1394/22 Ger. W. betalingsfaciliteiten vragen ofwel de redenen te kunnen geven waarom hij de schuldvordering betwist bij middel van het antwoordformulier dat gehecht wordt aan de akte van aanmaning. Artikel 1394/23 Ger. W. bepaalt dat de invordering wordt beëindigd in
245 het geval de schuldenaar de schuld betaalt of de redenen te kennen geeft waarom hij de schuld betwist, onverminderd het recht van de schuldeiser om, in geval van betwisting van de schuld, zijn rechtsvordering in rechte uit te oefenen. Bij gebrek aan betwisting van de schuld, van betaling ervan of van toekenning van afbetalingsfaciliteiten, stelt de instrumenterende gerechtsdeurwaarder, op verzoek van
250 de schuldeiser, proces-verbaal van niet betwisting op waarvan de inhoud is vastgesteld bij artikel 1394/24, §1, Ger. W. Het proces-verbaal wordt op verzoek van de gerechtsdeurwaarder uitvoerbaar verklaard door een magistraat van het Beheers- en toezichtscomité
255 bij het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest bedoeld in artikel 1389/bis/8. Het wordt voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging en maakt, in voorkomend geval *pro rata* van het saldo van de schuldvordering, een titel uit die overeenkomstig het vijfde deel van
260 het Gerechtelijk Wetboek ten uitvoer kan worden gelegd. De uitvoering van het proces-verbaal van niet betwisting wordt ingevolge artikel 1394/24§3 Ger. W. alleen geschorst door een vordering in rechte, die wordt ingesteld bij verzoekschrift op tegenspraak.

265 1.2. Ingevolge artikel 735§1 Ger. W. worden ten aanzien van iedere verschijnende partij de zaken waarvoor slechts korte debatten nodig zijn, behandeld op de inleidende zitting of verdaagd opdat er op een nabije datum over wordt gepleit, voor zover daartoe een met redenen omkleed verzoek is gedaan in de akte van rechtsingang of
270 door de verwerende partij.

Artikel 735§2 Ger. W. preciseert dat de zaken in korte debatten worden behandeld ingeval de partijen daarmee akkoord gaan. Be-

houdens akkoord van de partijen zal het geding op grond van de
275 voor de korte debatten voorziene procedure worden behandeld in
ondermeer het volgende geval:

de invordering van niet betwiste schuldvorderingen

280 1.3. Het louter feit dat een onbetwiste geldschuld ressorteert
onder het toepassingsgebied van artikel 1394/20 Ger. W. sluit bijge-
volg niet uit dat zij langs gerechtelijke weg kan worden ingevorderd
nu artikel 1394/20 Ger. W. enkel bepaalt dat een dergelijke schuld in
285 naam en voor rekening van de schuldeiser op verzoek van diens ad-
vocaat door een gerechtsdeurwaarder “**kan**” worden ingevorderd.
Deze wijze van invordering is derhalve niet verplicht en doet overi-
gens geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de schuldeiser om de
invordering van zijn niet betwiste schuldvordering met toepassing
van artikel 735§§1 en 2 Ger. W. in korte debatten ter inleidende zit-
290 ting te behandelen.

1.4. De proceshandelingen en akten die nietig zijn of nodeloze
kosten veroorzaken door toedoen van een ministerieel ambtenaar
komen ingevolge artikel 866 Ger. W. te zijnen laste; hij kan boven-
295 dien worden veroordeeld tot schadevergoeding jegens de partij.

Eerste onderdeel

300 2.1. De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeen-
komstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels. Hij moet de
juridische aard van de door partijen aangevoerde feiten en handelin-
gen onderzoeken, en mag, ongeacht de juridische omschrijving die
de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde re-
305 denen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting
opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitge-
sloten, dat hij enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn

voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent.

310

De rechter miskent het recht van verdediging wanneer hij zijn beslissing steunt op een middel of een exceptie die niet werd aangevoerd door partijen, waarvan partijen, gelet op het verloop van het debat, niet moesten verwachten dat de rechter ze in zijn oordeel zou betrekken en waarover partijen geen tegenspraak hebben kunnen voeren.

315

2.2. Ingevolge artikel 774 Ger. W. moet de rechter ambtshalve de debatten heropenen alvorens de vordering geheel of gedeeltelijk af te wijzen op grond van een exceptie die de partijen voor hem niet hadden ingeroepen.

320

3. De rechters beslisten ambtshalve:

- dat de wetgever voor de invordering van een niet-betwiste, vaststaande en opeisbare geldschuld een nieuwe, eenvoudige en goedkope procedure heeft ingevoerd, nl. de artikelen 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W. die op 2 juli 2016 in werking is getreden;

325

- dat eiseres niet aangeeft waarom zij *in casu* geen gebruik maakt van die specifieke procedure;

330

- dat naar het oordeel van de rechtbank er in casu nodeloze kosten werden gemaakt, zoals de kosten van dagvaarding;

335

- en dat in die omstandigheden de gerechtskosten van onderhavige procedure ten laste van eiseres worden gelegd.

Deze excepties werden ambtshalve door de rechters ingeroepen zonder eiseres de gelegenheid te geven haar verweer-

340

middelen desaangaande te laten gelden (zie het enig stuk gevoegd aan onderhavige voorziening).

345 Door de gerechtskosten ten laste van eiseres te leggen op de
voormelde ambtshalve ingeroepen excepties, zonder eiseres de
kans te bieden hierover tegenspraak te voeren en zonder haar in de
gelegenheid te stellen aan te geven waarom zij *in casu* geen gebruik
heeft gemaakt van de specifieke invorderingsprocedure, terwijl eise-
res zich aan die ambtshalve ingeroepen excepties niet hoefde te
350 verwachten nu artikel 1394/20 Ger. W. een schuldeiser niet verplicht
om van die specifieke invorderingsprocedure gebruik te maken,
schenden de appelrechters artikel 6.1 EVRM en miskennen zij het
algemeen rechtsbeginsel van de eerbied voor het recht van verdedi-
ging.

355

Door de vordering van eiseres om verweerster te veroordelen
tot de kosten van het geding af te wijzen op grond van voormelde
exceptie die de partijen voor hen niet hadden ingeroepen, zonder
vooraf ambtshalve de heropening der debatten te bevelen, schenden
360 de appelrechters tevens artikel 774 Ger. W.

Tweede onderdeel

365 4.1. Artikel 1017, eerste lid, Ger. W. preciseert dat, tenzij bij-
zondere wetten anders bepalen, ieder eindvonnis, zelfs ambtshalve,
de in het ongelijk gestelde partij verwijst in de kosten, onverminderd
de overeenkomst tussen partijen die het eventueel bekrachtigt. De
kosten kunnen, ingevolge het vierde lid van artikel 1017 Ger. W.
370 worden omgeslagen zoals de rechter het raadzaam oordeelt, hetzij
wanneer de partijen onderscheidenlijk omtrent enig geschilpunt in
het ongelijk zijn gesteld, hetzij over echtgenoten, bloedverwanten in
de opgaande lijn, broeders en zussen of aanverwanten in dezelfde
graad.

375

De kosten omvatten overeenkomstig artikel 1018 Ger. W. ondermeer de diverse, griffie- en registratierechten, alsook de zegelrechten die voor de afschaffing van het Wetboek der zegelrechten
380 zijn betaald, de prijs en de emolumenten en lonen van de gerechtelijke akten en de rechtsplegingsvergoeding zoals bepaald in artikel 1022 Ger. W., zijnde een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij.

385 De partij die de kosten bedoeld in de artikelen 1018 en 1022 Ger. W. heeft gemaakt en die in het gelijk wordt gesteld, kan ingevolge artikel 1017, eerste lid, Ger. W. enkel in de kosten worden verwezen indien bijzondere wetten dit toelaten.

390 Artikelen 1382 en 1383 B.W. zijn bijzondere wettelijke bepalingen in de zin van artikel 1017, eerste lid, Ger. W. krachtens welke de kosten ten laste kunnen worden gelegd van de partij door wier **fout** ze zijn veroorzaakt, zelfs indien haar wederpartij in het ongelijk is gesteld. Een procespartij kan op grond van de artikelen 1382 en
395 1383 B.W. enkel worden veroordeeld tot betaling van de proceskosten bij ongelijk van zijn wederpartij wanneer hij een procedure niet heeft aangewend zoals een normale, zorgvuldige en voorzichtige procespartij, geplaatst in dezelfde concrete omstandigheden.

400 Een procespartij kan ook, spijs zij in het gelijk werd gesteld, eventueel in de kosten worden verwezen in geval van procesrechtsmisbruik die een toepassing uitmaakt van de leer van het rechtsmisbruik.

405 Het louter feit dat een procespartij betaling van een niet betwiste schuld vordert via een gewone gerechtelijke procedure in plaats van toepassing te maken van de procedure voorzien in de artikelen 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W. maakt op zichzelf geen fout of nalatigheid uit in de zin van artikelen 1382 en 1383 B.W. en is evenmin
410 een vorm van procesrechtsmisbruik nu:

- 415 - de invorderingsprocedure voorzien in de artikelen 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W. een facultatieve procedure is die geen afbreuk doet aan de mogelijkheid voor de schuldeiser om de invordering van zijn niet-betwiste schuldvordering met toepassing van artikel 735 §§1 en 2 Ger. W. in korte debatten ter inleidende zitting te behandelen;
- 420 - de kosten van dagvaarding geen nodeloze kosten zijn nu de invordering van onbetwiste schulden overeenkomstig de procedure voorzien in de artikelen 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W. eveneens met kosten gepaard gaat, ondermeer de kosten van de aanmaning door een gerechtsdeurwaarder, voorzien in artikel 1394/21 Ger. W. alsook de kosten van het proces-verbaal van de
425 gerechtsdeurwaarder bedoeld in artikel 1394/24 Ger. W.

430 4.2. In het bestreden vonnis werd de vordering van eiseres toelaatbaar en gegrond verklaard, behoudens de door eiseres gevorderde conventionele rente die werd verminderd tot de rentevoet zoals die bepaald wordt in artikel 5 van de Wet van 2 augustus 2002 *betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handels-transacties.*

435 De proceskosten werden evenwel ten laste van eiseres gelegd, niet omwille van de herleiding van de gevorderde rente, maar uitsluitend op de volgende gronden:

- 440 - de eis heeft een invordering van een niet-betwiste, vaststaande en opeisbare geldschuld tot voorwerp waarvoor eiseres de behandeling in korte debatten vraagt in toepassing van artikel 735§2 Ger. W.;
- 445 - voor dergelijke invorderingen heeft de wetgever een nieuwe, eenvoudige en goedkope procedure ingevoerd (art. 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W.), die op 2 juli 2016 in werking is getreden (K.B. 16 juni 2016, B.S. 22 juni 2016);

- eiseres geeft niet aan waarom zij *in casu* geen gebruik maakt van die specifieke procedure;

450

- er zijn *in casu* nodeloze kosten gemaakt, zoals de kosten van dagvaarding.

Door louter op voormelde gronden de gerechtskosten ten laste van eiseres te leggen en de door eiseres gevorderde rechtsplegingsvergoeding af te wijzen, hebben de rechters hun beslissing niet naar recht verantwoord, nu ieder eindvonnis, zelfs ambtshalve, de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwijst en het louter feit dat eiseres haar niet betwiste schuldvordering heeft ingevorderd via een gewone gerechtelijke procedure en geen toepassing heeft gemaakt van de procedure voorzien in de artikelen 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W. geen fout, nalatigheid of rechtsmisbruik in haren hoofde uitmaakt, nu laatstgenoemde procedure facultatief is en er aan deze procedure, net zoals aan de gewone gerechtelijke procedure, kosten verbonden zijn.

465

Door louter op voormelde gronden de gerechtskosten ten laste van eiseres te leggen en de door haar gevorderde rechtsplegingsvergoeding af te wijzen, hebben de rechters de artikelen 735§§1 en 2, 1017, 1018, 1022, 1394/20 t.e.m. 1394/24, van het Gerechtelijk Wetboek alsook de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek geschonden en het algemeen rechtsbeginsel inzake het verbod van rechtsmisbruik miskend.

470

4.3. In zoverre de rechters de gerechtskosten ten laste hebben gelegd van eiseres bij toepassing van artikel 866 Ger. W., hebben zij hun beslissing evenmin naar recht verantwoord nu de kosten van dagvaarding geen nodeloze kosten zijn (1) en deze bij toepassing van artikel 866 Ger. W. in ieder geval niet kunnen ten laste worden gelegd van een procespartij doch enkel ten laste van een ministerieel ambtenaar die namens die procespartij de nodeloze proceskosten zou hebben veroorzaakt (2). In ieder geval kon de door eiseres

475

480

gevorderde rechtsplegingsvergoeding niet worden afgewezen op grond van artikel 866 Ger. W.

485

Door de gerechtskosten ten laste te leggen van eiseres bij toepassing van artikel 866 Ger. W. hebben de rechters tevens dit artikel geschonden.

490

Derde onderdeel

495

Eiseres vorderde betaling van de hoofdsom van de niet betwiste factuur, vermeerderd met een schadebeding van 10 % en met de conventioneel overeengekomen rentevoet van 12 %.

500

Deze vordering kon niet het voorwerp uitmaken van een invordering van onbetwiste geldschulden in de zin van artikel 1394/20 Ger. W., vermits deze vordering niet beperkt werd tot de onbetwiste *geldsom vermeerderd met de verhogingen waarin de wet voorziet en de invorderingskosten alsmede, in voorkomend geval en ten belope van ten hoogste 10 % van de hoofdsom van de schuld, alle intresten en strafbedingen.*

505

De door eiseres gevorderde intresten en strafbedingen bleven samen immers niet beperkt tot 10 % van de hoofdsom van de schuld zodat de rechters, door te beslissen dat de wetgever voor dergelijke invorderingen *“een nieuwe, eenvoudige en goedkope procedure (heeft) ingevoerd (art. 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W.)”*, hun beslissing niet naar recht hebben verantwoord en artikel 1394/20 Ger. W. hebben geschonden.

510

TOELICHTING

515

Wat betreft het eerste onderdeel

Eiseres is zo vrij met betrekking tot het eerste onderdeel te verwijzen naar het arrest van Uw Hof van 29 september 2011 en de
520 conclusie van de heer Advocaat-generaal Christian Vandewal (Arr. Cass. 2011, 1984).

Wat betreft het tweede onderdeel

525

1. Artikel 1394/20 Ger. W. bepaalt dat elke onbetwiste schuld die een geldsom tot voorwerp heeft en die vaststaat en opeisbaar is op de dag van de aanmaning bedoeld bij artikel 1394/21, ongeacht het bedrag ervan, vermeerderd met de verhogingen waarin de wet
530 voorziet en de invorderingskosten alsmede, in voorkomend geval en ten belope van ten hoogste 10 % van de hoofdsom van de schuld, alle intresten en strafbepalingen, in naam en voor rekening van de schuldeiser op verzoek van de advocaat van de schuldeiser door een gerechtsdeurwaarder “**kan**” worden ingevorderd, met uitzonde-
535 ring van de schulden die verder in dit artikel worden gepreciseerd.

De nieuwe invorderingsprocedure is derhalve **facultatief**. Een schuldeiser die beschikt over een invordering die ressorteert onder het toepassingsgebied van de invorderingsprocedure, voorzien in ar-
540 tikel 1394/20 Ger. W., behoudt bijgevolg de mogelijkheid om een gerechtelijke procedure op te starten met het oog op het bekomen van een rechterlijke beslissing (G. de Leval, J. van Compernelle en F. Georges, La loi du 19 octobre 2015 modifiant le droit de la procédure civile et portant des dispositions en matière de justice, J.T. 2015,
545 (785), 798, nr. 2; M. Castermans, Potpourri I: hervormingen m.b.t. de burgerlijke rechtspleging, Mechelen, Wolters Kluwer, 2016, 70-71, nr. 106; S. Voet en B. Allemeersch, Invordering van onbetwiste geldschulden, in “De hervorming van de burgerlijke rechtspleging door Potpourri I”, B. Allemeersch en P. Taelman (eds.), Brugge, die Keu-
550 re, 2016, 16, nr. 31).

De minister heeft er op gewezen dat *de nieuwe procedure niets af(doet) aan de mogelijkheid van de schuldeiser om toch naar de rechter te stappen en bijvoorbeeld een verstekvonnis te vragen* (Parl. St. Kamer 2014-15, doc 54-1219/005, 84, integraal weergegeven in M. Castermans, o.c., (316), 376).

2. Tenzij bijzondere wetten anders bepalen, verwijst ieder eindvonnis, zelfs ambtshalve, de in het ongelijk gestelde partij in de kosten, onverminderd de overeenkomst tussen partijen, die het eventueel bekrachtigt (art. 1017, eerste lid, Ger. W.).

Artikel 1382 B.W. is in de zin van artikel 1017 Ger. W. een bijzonder wettelijke bepaling krachtens welke de kosten ten laste kunnen gelegd worden van de partij door wiens schuld zij zijn veroorzaakt, zelfs indien de andere partij in het ongelijk is gesteld (Cass. 24 april 1978, R.W. 1978-1979, 2669; Cass. 14 mei 2001, Arr. Cass. 2001, 885; G. de Leval, Droit judiciaire privé, T. 2, Manuel de procédure civile, Bruxelles, Larcier, 2015, 274, nr. 2.122).

Een procespartij kan eventueel veroordeeld worden tot de gerechtskosten wanneer zij procesrechtsmisbruik heeft gepleegd bij de keuze tussen twee alternatieve procedures, spijs zij uiteindelijk in het gelijk werd gesteld wat de grond van de zaak betreft. Het geval waarin een partij in het gelijk wordt gesteld en toch schuldig zou zijn aan procesrechtsmisbruik, zal in de praktijk eerder uitzonderlijk voorkomen.

De leer van het procesrechtsmisbruik maakt een toepassing uit van de leer van het rechtsmisbruik (Cass. 28 juni 2013, Arr. Cass. 2013, 1662, meer bepaald de conclusie van de heer Advocaat-generaal Van Ingelgem).

De rechters verklaarden de vorderingen van eiseres toelaatbaar en gegrond, behoudens de door eiseres gevorderde conventionele

rente die werd verminderd tot de rentevoet bepaald in toepassing van artikel 5 van de Wet van 2 augustus 2002 *betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties*. Zij hebben evenwel de gerechtskosten van de onderhavige procedure ten laste van eiseres gelegd louter omdat:

- de eis een invordering van een niet-betwiste, vaststaande en op-eisbare geldschuld tot voorwerp heeft;
- 595 - de wetgever voor dergelijke invorderingen een nieuwe, eenvoudige en goedkope procedure heeft ingevoerd (nl. de art. 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W.);
- eiseres niet aangeeft waarom zij *in casu* geen gebruik maakt van die specifieke procedure;
- 600 - er *in casu* nodeloze kosten zijn gemaakt.

Op voormelde gronden konden de appelrechters niet naar recht beslissen de gerechtskosten ten laste van eiseres te leggen, nu ieder eindvonnis de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwijst en de voormelde overwegingen geen vaststelling inhouden van een fout, nalatigheid of procesrechtsmisbruik die zou toelaten af te wijken van artikel 1017 Ger. W.

610

Het louter feit dat eiseres heeft gekozen voor de gewone procedure van invordering en niet voor de invorderingsprocedure, voorzien in artikel 1394/20 Ger. W., die facultatief is, maakt op zich geen fout, nalatigheid of procesrechtsmisbruik uit.

615

3. Naar het oordeel van de rechtbank *zijn er in casu nodeloze kosten gemaakt*. Aan de invorderingsprocedure, voorzien in de artikelen 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W., zijn echter ook kosten verbonden. Over de kwestie of deze procedure uiteindelijk goedkoper zou uitvallen, blijken de meningen in de rechtsleer sterk verdeeld te zijn (duurder: G. de Leval, J. Van Compernelle en F. Georges, o.c.,

620

804, tweede kolom, derde lid; goedkoper: S. Voet en B. Allemeersch, o.c., 14, nrs. 26 en 27).

625 4. Artikel 866 Ger. W. bepaalt dat de proceshandelingen en akten die nietig zijn of nodeloze kosten veroorzaken door toedoen van een ministerieel ambtenaar, te zijnen laste komen. Hij kan bovendien worden veroordeeld tot schadevergoeding jegens de partij.

630 Artikel 866 Ger. W. werd normaal aldus geïnterpreteerd dat het in een specifieke aansprakelijkheid van de gerechtsdeurwaarder voorziet voor nietige proceshandelingen en akten en voor nodeloze kosten die door zijn toedoen zijn veroorzaakt. De recente rechtspraak en doctrine leggen de nadruk op het feit dat dit beginsel niet
635 beperkt is tot de gerechtsdeurwaarders, maar ook geldt voor andere ministeriële ambtenaren, zoals o.m. de notarissen (B. Deconinck, Artikel 806, in "Gerechtelijk recht". Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer, Mechelen, Kluwer, afl. september 2009, nr. 1).

640 De rechters oordelen evenwel dat *bepaalde rechtsleer het in artikel 866 Ger. W. opgenomen principe naar analogie zelfs van toepassing (acht) op de advocaat die optreedt als mandataris ad litem*. De rechters verwijzen terzake naar de aangehaalde bijdrage van
645 mevrouw de raadsheer B. Deconinck.

De auteur heeft in de voormelde bijdrage echter louter verwezen naar *een bepaalde strekking in de doctrine* zonder deze strekking bij te treden. Zij preciseerde daarentegen uitdrukkelijk dat de
650 discussie of artikel 866 ook van toepassing is op de advocaten inmiddels achterhaald lijkt ten gevolge van de nieuwe bepaling van artikel 780 bis Ger. W. (B. Deconinck, o.c., nr. 5).

655 De rechters hebben bovendien de kosten niet ten laste gelegd van een ministerieel ambtenaar of een advocaat, maar ten laste van de procespartij zelf, hetgeen uiteraard strijdt met artikel 866 Ger. W.

Wat betreft het derde onderdeel

660

Intresten en schadebeding worden, bij toepassing van de artikelen 1394/20 e.v. Ger. W., beperkt tot ten hoogste 10 % van de schuld in hoofdsom. De wetgever oordeelde dat het aangewezen was een weliswaar forfaitaire, doch objectieve en eenvoudige toepasbare bovengrens, te bepalen voor de vergoeding van de bijkomende schade die een schuldeiser kan lijden, uiteraard binnen de geldende wettelijke en contractuele grenzen. De bevoegdheid voor het herleiden van schadebedingen en intresten komt in principe toe aan een rechter (cfr. art. 1153, vijfde lid en 1231 B.W.), maar aangezien de tussenkomst van de rechter in het kader van de invorderingsprocedure van artikel 1394/20 Ger. W. uitgesloten werd, wordt geopteerd voor een forfaitaire begrenzing van de intresten en schadebeding (M. Castermans, o.c., p. 74, nr. 115).

675

De door eiseres gevorderde intresten en strafbedingen waren niet beperkt tot 10 % van de hoofdsom van de schuld en konden bijgevolg niet worden ingevorderd in het kader van de artikelen 1394/20 t.e.m. 1394/27 Ger. W.

680

De rechters konden derhalve niet wettig beslissen dat de wetgever voor *dergelijke invorderingen een nieuwe, eenvoudige en goedkope procedure heeft ingevoerd*.

685

BIJ DEZE BESCHOUWINGEN,

690

Besluit voor eiseres ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie dat het U behage, Hooggeachte Dames en Heren, het bestreden vonnis te vernietigen en de zaak en de partijen te verwijzen naar een andere rechtbank van koophandel.

Brussel, 22 februari 2017.

695

Enig stuk gevoegd aan de onderhavige voorziening:

- 700 Uittreksel uit het zittingsblad van de zitting van de Rechtbank van Koophandel te Gent, afdeling Kortrijk, van 29 september 2016.

NIET VERBETERDE KOPIE